

**Biskop Solveig Fiske – preken 1. juledag 2018 i Hamar domkirke
(Johs 1, 1-14)**

For noen år siden var jeg på Sicilia og besøkte der den ortodokse kirka St. Martino i Siracusa. Kirka hadde en vakker ikonostas, billedgalleri og en vennlig og imøtekommende prest. På veggene ellers hang noen enkle, men svært talende bilder som formidlet betydningen av å se og huske det hellige i det alminnelige, det alminnelige livets hellighet, de store fortellingenes hellighet som berører det alminnelige livet.

På et av bildene var Jesusgutten ca. 10 år. Han drev sammen med Josef og arbeidet med noen planker. Maria drev med noe forefallende håndarbeid. Bildet gjenfortalte glimt fra et alminnelig hverdagsliv og åndet samtidig av noe ekstra som vi kjente berørte.

I begynnelsen var Ordet.

Det er selve skaperordet, Guds skaperord som vi finner i 1. Mosebok.

Gud sa:

Det bli lys.

Evangelisten Johannes begynner sin fortelling med å henvise til at Jesus var fra begynnelsen, og var til stede i Guds historie uendelig lenge før verden ble til.

Da Ordet ble menneske, var det Guds historie som ble kropp i verden. Den himmelske Guds historie forenes med den menneskelige historie.

Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss.

Kerstin Söderström, som er førsteamanuensis ved Høgskolen i Innlandet skrev for en tid tilbake i et fagblad for psykologer at

Ethvert nyfødt barn bærer i seg uante muligheter, og blir seg selv i møtet med andre.

Hun skriver om jul og trekker fram Carolas julesang «Himlen i min famn». Hun sier at hun lytter, føler og sipper rørt og at sangen, altså fortellingen, åpner en dør til dype mammafølelser, helt vanlige følelser som henger sammen med hverdagslige erfaringer, som blir satt i et svimlende perspektiv.

Det er nært og stort, vakkert og meningsmettet. Det er mors og barnepsykologens juleevangelium. Sangen handler om det hellige, men beskriver situasjoner og følelser som enhver nybakt mor vil kunne kjenne igjen. Og alle som har holdt et lite nyfødt menneske i hendene vil kunne gjenkjenne dette.

Teksta plasserer Maria på jorda, ei mor blant tusen mødre, og løfter alle nyfødte barn opp mot himmelen. Jeg siterer fra sangen:

Är du en av tusen små, er du han dom väntat på?
Du mitt lilla barn, en ängel givit namn.
Är du jordens dolda skatt jag fått skydda här i natt?
Är det själva himlen som jag gungar i min famn?

La oss reise oss og syng det første verset og refrenget av «Himlen i min famn».

Ordet ble menneske. Guds historie som ble kropp i verden.
Den himmelske Guds historie forenes med den menneskelige historie.

Johan Sebastian Welhaven fanger også noe av dette i diktet **Julemorgen**. Han beskriver et menneske som står innkrøket i seg selv ved kirkemuren. Hjertet slår matt, naturen er bleknet, tårene brenner og det er en eksistensiell alenehet. Og brått endret det seg! Orgelets tonehav fra kirken bruste, snøen lyste som manna og han ser ei stjerne tindre og hører salmesangen. Diktet avsluttes slik:

Da sank en stille lindring i mitt indre
et vårlig vift av evighedens palmer
og bedende jeg stod for Herrens trone.

Innimellom bringer livet hendelser som gjør at vi blir redde. Kjenner på den eksistensielle angsten, stinget av frykt, opplevelsen av ensomhet, sorg og livets sammensatthet.

Når vi møter beretninger om den destruktive siden av tilværelsen med ondskap, vold, urettferdighet og død i, da er det ikke troen på en glansbildegud som kan bære og gi kraft. Men det kan julens Gud. Det at Gud er kommet til verden gjør at vi kan stole på at Gud kjenner menneskenes liv og tar oppgjør med ondskapens mange ansikter. Fredsprisutdelinga til Denis Mukwege og Nadia Murad understreker dette. Den måten Dennis Mukwege snakker på - med sin oppvekst og tilhørighet i pinsekirken, utfordrer til å huske at Gud ikke vil det som river i stykker og ødelegger.

Gud kommer til vår jord som et lite barn. Men kanskje er det nettopp fordi Gud vet hva det er å være liten, at Gud også vet ha oppgjør med ødeleggelse er. Dette

er noe vi trenger i vår verden i dag. Så mange er glemt. Så mange holdes nede. Så mange blir fratatt håp og verdighet.

Men det går mot dag! Med Carola spør vi:

Är du en av tusen små, er du han dom väntat på?
Du mitt lilla barn, en ängel givit namn.
Är du jordens dolda skatt jag fått skydda här i natt?
Är det själva himlen som jag gungar i min famn?

Et nyfødt menneskebarn. Et barn. Den klare morgenstjerne tennes og lyser over hele verden. Se!

Det som ble til i ham, var liv, og livet var menneskenes lys.

Barnet. Guds Mysterium. Ordet tok bolig!

Vi aner, gjenkjenner og tror på Jesusbarnets livgivende og trøstefulle nærvær midt i blant oss. Kristi kjærlige lys holder oss fast i sannhet og håp for livet her og i evigheters evighet.

Sammen med mennesker jorda over hører vi og lever vi i juletonen som har klangbunn av eksistensiell ensomhet og lindringa av i glimt å høre til i noe som er stort, større enn seg sjøl slik Johan Sebastian Welhavens dikt sier det:

Da sank en stille lindring i mitt indre
et vårlig vift av evighedens palmer.

Ære være Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd
som var, er og være skal en sann Gud fra evighet til evighet.